

tu- k- a- jati. e ne jska to o i, ki iško prav vrsti obiti tem olno kov al, avil, kot otalnih jski te- n- n- ischa e po- jetni itič- svojo evati ogim planu 1911 do ilo. kkega lobni vlo- za- rat. St. plači o za vasi arja e po- fare; narna rernih knji- šenih an je a do- nične denar ga, ki ljudje ojemu Kapla- prišel

ayer. Eno svojih hiš je prodal, da je druge gore plačal. Ali kmalu pričel je tudi v prejšnjem dolgovu delati. Njegovi dolgovci so bili tako visoki, da bi moral po postavi davno bankrot napovedati. Tega pa ni storil. Najbolje je postal l. 1908 „duhovniški svetovalec“ katoliškega delavskega društva. Zdaj šele je pot prosto za še večje dolgovce. Društvo imelo prav nobenega premoženja; a vključno je na nasvet Frischa „kupilo“ hotel „Zum Heinen Schiff“. Vse denarne zadeve prevzel seveda Frisch, brez da bi kdaj račune podal. Zdaj se je središča društvena podjetja ustanovljalo, tako klet, veliko mesarijo, veliko pekarijo, vse seveda z denarjem lahkomišelnih tertijskih porcijalov. Vsa podjetja se je peljalo seveda na lahkomišelnost in tako so stala kmalu velikem deficitu. Kaplan Frisch povzročil je vsled tega novih posojil. Dobil jih je središča z brezobzirnim izrabljanjem svojih duhovniških službe. In sleparil je! Nekega 74letnega starčka, ki je bil za vse njegovo premoženje v znesku 1000 kron. Celo denarje vbojih sirot je zaplenil. Obračunal ni nikdar. Društveni poročniki niso o računih ničesar izvedeli; prišli so tudi izjavili, da niso nič razumeli in slepo kaplanu zaupali; bili so itak strogo čestiti, ker so izgubili ves svoj denar. Kaplan Frisch se je seveda pred sodnijo delal krajnosti nedolžnega. Ali poročniki njegove sleparskim besedam niso verovali; bil je središča na dve leti težke ječe. In kaj, kaznen sodnijo ni mnogo popravila. Pričeli nimajo ničesar od te kazni! Kaplan Frisch se je sedel v ječi in kadar spremenil zopet jetnik obleko s črno kuto, poljubljalo se mu je zopet roko. Postal bode zopet „gospod“... kmetje, delavci, hlapci in dekle pa bodejo stara leta slinje požirali, ker jim je njihov duhovniški svetovalec „težko pristradane kraje“ zapravil. Tako nastopa klerikalna povsod!

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme).

Dne 23. avgusta v Oberzeirungu*; v Brežicah (sejmi).

Dne 25. avgusta v Gamsu**, okraj Stainz; v Idriči; v Knittelfeldu*; v Arvežu*; pri Sv. Križu*; v Ljutomer; v Slovenski Bistrici*; v Središču**, okraj J. Rogatcu*; v Cmureku*; v Birkfeldu; v Belkircuenu*; okraj Gleisdorf; v Velenju*; okraj Lj. v Laškem*; v Teuffenbachu*; okraj Neumarkt; v Petru*, okraj Oberwölz; v Lj. v Ribnici*; v Marenberg; v Ilzu (hmeljski sejmi), okraj Fürstenfeld.

Dne 26. avgusta v Ormožu (sejem s ščetinarji); okraj pri Ptuj*; v Ljubnem*; v Feldbachu*.

Dne 27. avgusta v Ptuj (svinjski sejmi); v Imenem (sejmi s ščetinarji), okraj Kozje; v Mariboru*; v Stainzu*; v Aoi am Aigen, okraj Feldbach; v Fürstenfeldu; v Ptuj*; okraj Graška Okolica; pri Sv. Janžu pri Farnzeinu, okraj Hartberg; v Vornu; pri Sv. Trojici*; v Sv. Lenart v Slov. Gor.; v Svičini, okraj Maribor; okraj pri Ptuj (svinjski sejmi); v Gradcu (z rogato živino).

Dne 29. avgusta v Pusterwaldu*, okraj Oberzeiring; v Tomažu*, okraj Ormož; v Rogatcu (sejem s ščetinarji); pri Sv. Petru na Otterbachu*, okraj Cmurek; v Filipcu*, okraj Kozje; v Muti**, okraj Marenberg; v Pišecah**, okraj Slovenji Gradec; v Gradcu (z klavno živino); v Žalcu*, okraj Celje.

Dne 30. avgusta v Wettmannstettenu*, okraj Schladberg; v Kirchbergu ob Rabi*, okraj Feldbach; v Hajdini*, okraj Ptuj; v Brežicah (svinjski sejmi); v Preditzu*, okraj Murau.

Dne 1. septembra v Konjicah*; v Semriachu, okraj Kletten; v Seckau*, okraj Knittelfeld; v Žitkarskem, okraj Sevnica; v Fischbachu*, okraj Birkfeld; v Ptuj*, okraj Šostanj; v Murau*; v Celju*.

Dne 2. septembra v Trnovcih*, okraj Ptuj; v Ptuj (sejem s ščetinarji); v Radgoni*.

Dne 3. septembra v Farnzeinu, okraj Graška Okolica; v Ptuj*, okraj Maribor; v Ptuj (konjski, govejski in svinjski sejmi); v Gradcu (govejski in konjski sejmi); v Imenem (svinjski sejmi); okraj Kozje.

Dne 4. septembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejmi); v Vuhredu*, okraj Marenberg.

Dne 5. septembra v Rogatcu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (z klavno živino).

Dne 6. septembra v St. Ilju v Slov. Gor.*, okraj Lenart; v Brežicah (svinjski sejmi); pri Sv. Pavlu v Poldu*, okraj Celje.

Letoženja trgovat in zboljšanje vinskega pridelka z ozirom na novo vinsko postavbo. Ka-

kor sedaj vinogradi kažejo, vtegniti letošnja vinska letina v kakovostnem in količinskem oziru mnogo boljše od lanske, zlasti če ne nastopi slabo jesensko vreme. Nahajamo se sicer še vedno v času, ko se lahko še marsikaj v škodo in žalost vinogradnika spremeni, toda po vsem zamoremo že sedaj z gotovostjo trditi, da najhujše je že prestano. Seveda potrebuje grozdje ravno sedaj v tem mesecu obile gorkote, t. j. lepših solnčnih dni za enakomerno in popolno zrelost, vendar se razmeroma, vključno preveč deževnemu vremenu, lepo razvija in tudi zadovoljivo dozoreva. Ja, v boljših legah se je celo izvanredno vse lepo razvilo. Temu pa pripomore deloma vsled pridnega škropljenja in žepčanja zdravo ohranjen listje, deloma pa zadostna vlaga, ki provzroča krepko račšo. Če bi torej ne bilo slučajno tudi v drugi polovici tega meseca (avgusta), odnosno v prvi polovici septembra prav velike gorkote, bo grozdje vseeno boljše in popred dozorelo in bo slajše ter milejše, t. j. manj kislo od lanskega, kar vsled obile vlage asimilirajo (pretvarjajo) listi in drugi zeleni trtni deli hitreje in popolneje, kot ob suši. Tudi prinosnora ne more od druge polovice avgusta naprej poznato škodovati, četudi bi tu pa tam močno nastopila, ker glavno je, da so ostali dosežki vsi spodnji listi na glavnih pogankih okrog grozdja popolnoma zdravi, ker le-ti so za pravilno zorenje in hranjenje grozdja najpomembnejši. Vrhnji deli, ter na novo nastali stranski izrastki se pa lahko v drugi polovici avgusta jednostavno porežijo, posebno če so od peronosporo napadeni, katero delo celo dobro vpliva na nadaljni razvoj ostalih pogankov, zlasti pa na hitrejšo in boljše dozorevanje grozdja. Seveda pa se ne sme nihče z prezgodajo trgatvijo prenačeti, četudi bi vtegnilo kazati, da je grozdje pred časom dozorelo, kajti čim dalje ostane grozdje pri lepem vremenu na trti, tem bolj pridobiva na dobroti, ker ravno v lepših solnčnih septembarskih dneh se sladkor v grozdju z vsakim daem pomnožuje, a v istem razmerju pa kislina zmanjšuje, ne da bi pri tem grozdje na sočni množini kaj izgubilo. Poslednje se dogodi le, ako se pusti grozdje na trti toliko časa, da pričnejo jagode veneti ali se skrčevati, kar se pa le v tolikih slučajih dela, če se hoče napraviti posebno močno, buteljsko vino. Teh načel se pa v nekaterih krajih nočejo več držati in to večinoma z ozirom na novo vinsko postavbo za zboljšanje mošta z dodatkom sladkorja. Glasom § 5. vinskega zakona z dne 12. aprila 1907 sme namreč, kakor znano, vsak pridelovalec in nakupovalec grozdja, ki potem sam preša in mošt prodaja, sladkati svoj mošt z dodatkom gotove množine pesnega (navadnega) sladkorja. To pa sme storiti le s poprejšnjo zaprosbo in z dovoljenjem okrajnega glavarstva, odnosno pristojnega magistrata. Take nazore pa je odločno zavračati in to iz dovoljnih tehtnih vzrokov. Kdor nalašč pred časom po nepotrebnem trga, potem pa svoj mošt umetno z dodatkom sladkorja zboljša, ima nepotrebne stroške z nakupovanjem dragega sladkorja in dobi slabjši pridelek, kajti če ne doda vsaj 1½—2 kg sladkorja na vsakih 100 litrov mošta, ne doseže posebnih zadovoljivega uspeha, ter, kar je najpomembnejše, ne sme sladkega mošta prodajati kot »pristni mošt«, odnosno kot »pristno vino«, in če sladka, brez da bi to oblasti naznanil, ali brez dovoljenja, zapade še posebni kazni do 1000 kron. Naj torej vsakdo odlaš s trgatvijo po možnosti do popolne zorelosti, t. j. dokler grozdni pcelji (repki) deloma olesene in naj seže po postavno dovoljenih sredstvih v svrhu zboljšanja svojega pridelka le v najskrajnejšem slučaju. Fr. Gombač. (*Prim. Gosp.)

Zakaj gnojimo z umetnimi gnojili?

Marsikateri snovi, ki jih rastlina za svoj razvoj rabi, kakor železovine, magnezija itd., se nahaja v zemlji toliko, da je ne zmanjka. Ni pa v zemlji toliko dušika, kalija in fosforovne kisline, katere snovi tvorijo glavni del rastlinske hrane. Rastlina sicer ne pogine, ako ji dohaja iz zemlje premalo hrane, ampak rodi le slab sad.

Noben gospodar se ne sme zadovoljiti s tem pridelkom, ki mu ga da rastlina sama od sebe, ampak napeti mora vse sile, da mu da rastlina kolikor mogoče največji pridelek in da mu ostane po dolgem trudu in delu še tudi kaj čistega dobička.

Kako je k temu pripomoči? Rečeno je bilo v začetku, da v zemlji ni hranilnih snovi v oni količini, ki bi rasti popolnoma zadostovale, torej ne preostaja ničesar drugega, kakor spraviti one snovi umetnim potom v zemljo. Mislim bo mogoče marsikdo, da to ni ravno potrebno, ker so ljudje prej tudi brez tega živeli. Živeli so res, če tudi niso kupovali kalija, dušika in fosforovne kisline, gnojili so pa z domačim hlevskim gnojem, kateri vsebuje tudi prej imenovane hranilne snovi, ako tudi ne v taki množini, kakor v današnjem gospodarstvu jako razširjena umetna gnojila. Dandanes nam tudi domači živinski gnoj ne zadostuje več, ter smo nekako primorani, posluževati se sredstev, ki nam dajo možnost nasiti zemljo s potrebnimi hranilnimi snovmi.

Iz istega razloga, s katerega krmimo svinje in vole, pitamo goske in purane, iz istega razloga moramo obilno gnojiti zemlji, da nam da kolikor mogoče največji pridelek. Domačega gnoja nam primanjkuje na vseh koncih in krajih in zaradi tega bomo se temraje posluževali gnojenja z umetnimi gnojili. Razmere so se v zadnjih desetletjih jako izpremenile in vprašanje po vsakovrstnem blagu je danes mnogo večje, kakor v prejšnjih časih. Kmetovalce mora gledati, da izbiže iz svojega gospodarstva, kolikor največ mogoče, da mu je možno držati se po koncu.

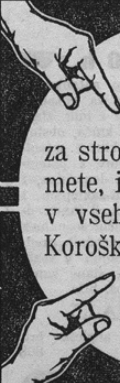
Na poljih se gnoji z umetnimi gnojili najboljše pred oranjem in sicer s kalijevo soljo in Tomaževo

žlindro. Dušik, katerega vsebuje čilski soliter, se da pri setvi in sicer ena tretjina potrebne množine, druge dve tretjini pa v spomladu po vrhu na dvakrat. Za ozimne se priporoča vzeti za 1 hektar, to je 1½ orala: 200 kg kalijeve soli, 500 kg Tomaževe žlindre in 150—200 kg čilškega solitra. Omeniti je pa treba, da gnojenje ni pravilno in popolno, ako se izpusti le eno prej imenovanih gnojil. Preveč radi se gnojijo naši kmetovalci samo s Tomaževo žlindro; to je slično, kakor če bi kdo jedel salato samo s kisom — manjka še olja in soli — kalija in dušika. Za travnike se jemlje navadno na 1 hektar 200—250 kg kalijeve soli in 600—700 kg Tomaževe žlindre; ako je zemlja zelo revna in potrebna še dušika, tedaj se priporoča potrositi še 100 kg čilškega solitra.

Loterijske številke.

Gradec, dne 20. avg.: 80, 64, 45, 9, 41.
Trst, dne 13. avg.: 22, 69, 9, 85, 26.

Prav nenevarna izgleda mala hripavost začetkom, a postane lahko nevarna; zato naj jo, kakor tudi bolečine v vratu, pri požiranju, zaslinjenju etc. s Fellerjevimi slinje razpušči, olajšujočim, želiščnim esenc-fluidom z zn. „Elzafluid“ čimhitreje odpravimo. To sredstvo naj bi bilo vedno pri domu, ker je najboljše varstveno sredstvo. 12 steklenic za le 5 kron franko pošlje edino pristne apotekar E. V. Feller, Stubica št. 241 (Hrvaško); tam se lahko tudi Fellerjeve staroznane, mile in sigurne vplivajoče kroglice z zn. „Elza-kroglice“, 6 skatlice za 4 krone franko naročijo.

ZASTOPNIKE

za stroje, aparate, tehnične predmete, in novosti vseh vrst išče v vseh večjih krajih Štajerske, Koroške in Kranjske birô

„Zyklop“,

Gradec, 814
Heinrichstr. 90.

Lepo kmetijsko posestvo

s hišo in gospodarskim poslopjem, meri 7 orolov njiv, 6 orolov gozda, 14 orolov travnika in sadonostnika, se v celem pa tudi razkošno po lahkih plačilnih razmerah proda. Cena za oral 720 K; tudi se seboj odda vso letošnjo zrnje. Oglasiti se treba pri lastniku Jakobu Senekoviču v Šitancih (Žitence) h. št. 19, pošta sv. Juri slov. goricah. 821

Mlekarnar (Kuhmajer od. Schweizer)

se pod ugodnimi pogoji in dobrem plačilo takoj sprejme pri „Gutsverwaltung Rogeishof“ pri Hochah. Mora razumeti mlekarstvo stroko ter biti v kravarstvu dobro izurjen. Želi se, da ima več odraslih delavskih moči. Najbolje osebna predstava Ponudbe na 818 „Rogeishof Gutsverwaltung“, Post Kötsch.

Pozor kmetje! 822

Za prodaji je eden vinograd, 2 joha velik z lepo hišo in vinske klet. (Johanisina). Kateri misli kupiti, naj se oglasi v kratkem v Doklezen pri poselniku Janex Pislak.

Navadna kuharica

starejša, ki zna samostojno navadno domačo hrano kuhati, se sprejme. Plača po dogovoru. Vpraša se pod „Ordnungsliste“ na upravo „Stajerca.“ 817

Gostilna „Brauhaus“ v Ljutomeru 820

se pod ugodnimi pogoji takoj za 20.000 K proda. Naplače K 6.000.—. Vpraša se pri lastniku Math. Stermann v Ljutomeru.

Viničarski

ljudje s 3 delavskimi močmi, ki se razumejo na obdelovanje ameriških trsnih nasadov, se sprejmejo. Vpraša se pri g. Pack, Plankenstein pri Poličanah. 819

1 mlinarski učenec 823

ter 1 pekovski učenec se takoj sprejmeta pri Karl Wesenscheegg v Konjicah.

Prodajalka 816

za trgovino z manufakturo in štrikanim blagom, ki je zelo pridna in zna s kupci občeati, zmožna nemškega in slovenskega jezika, se sprejme pod dobrimi pogoji. Vstop najkasneje do 1. oktobra t. l. Vpraša se pri Adolfa Orel, Šostanj pri Celju.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavskih od 1 ure do 2. ure popoldne (slagajna je od 12. do 1. ure zaprt); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „Brausebad“ z rjuho K — 70